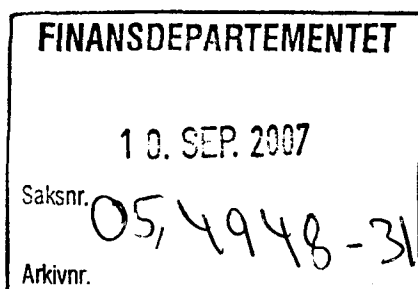

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo 7. september 2007

Deres ref. 05/4948 FM AG

Høringsuttalelse – utkast til ny forskriftsbestemmelse om måling og overvåking av risiko i ny kapitalforvaltningsforskrift

Det vises til mottatt høringsbrev vedrørende Kredittilsynets utkast til ny § 2-2 tredje ledd i forslag til ny kapitalforvaltningsforskrift. Sistnevnte har per dags dato ikke trådt i kraft, men Finansdepartementet har antydnet 1. januar 2008 som ikrafttredelsestidspunkt.

Kredittilsynets forslag til ny § 2-2 tredje ledd lyder:

”Selskapet skal måle sin risiko ved realistisk vurdering av forsikringsforpliktelsene og jevnlig rapportere dette til selskapets styre. Selskapet skal minimum inkludere forsikringsrisiko, kredittrisiko og markedsrisiko, herunder renterisiko knyttet til forsikringsforpliktelsene. Beregnet potensielt tap skal måles mot kapital som kan anvendes til dekning av tap og underskudd. Kredittilsynet kan gi regler om innrapportering fra selskapene.”

Det er lagt til grunn av Finansdepartementet i høringsbrevet at stresstestene kommer til anvendelse for pensjonskasser. Forslaget synes dels å være basert på et uttalt ønske fra Finansdepartementet om mer omfattende, formalisert risikomåling og kontroll. Videre er det tatt sikte på etablere erfaringer i forhold til en fremtidig implementering av Solvency II.

Konkrete kapitaldekningskrav eller kvantitative plasseringsbegrensninger skal etter Finansdepartementets intensjon ikke utledes av stresstesten. Dette vurderes som positivt av Pensjonskasseforeningene. Krav til forsvarlig ansvarlig kapital følger uansett direkte av kapitaldekningsforskriften og av solvensmarginbestemmelsene. Dog frykter Pensjonskasseforeningene at foreslåtte stresstestbestemmelse i realiteten vil innebære materielle krav, i det minste implisitt. Det er nærliggende at foreslåtte § 2-2 tredje ledd sett i sammenheng med forskriften øvrige bestemmelser, og da særlig § 2-2 andre ledd, de facto vil kunne utlede i materielle krav. Dog tas det til etterretning at Kredittilsynet eksplisitt uttaler i høringsnotat at ”det ikke skal utledes konkrete kapitaldekningskrav eller plasseringsbegrensninger fra stresstestene”¹.

Forslaget til ny kapitalforvaltningsforskriften opererer med et generelt forsvarlighetsprinsipp. Risikoovervåkingen må anses som utslag av dette. Pensjonskasseforeningene finner det vesentlig at en risikomåling skal være enkel gjennomførbar og lite ressurskrevende som sådan. Videre er det relevant at en eventuell innrapporteringsplikt ivaretar de samme hensynene. Ansvar for gjennomføring av stresstester og forsvarlig kapitalforvaltning er tillagt pensjonskassens styre. Innrapporteringsplikten må ikke strekkes lengre enn hva formålet bak bestemmelsen måtte tilsi.

I høringsbrevet ber Finansdepartementet særskilt om synspunkter på om stresstesten skal ta høyde for visse forventede fremtidige endringer i porteføljene. Det vises spesielt til muligheten for at

¹ Høringsnotatet side 1

hele eller deler av premiereserven knyttet til kontrakter med adgang til årlig prising av rentegarantien omdannes til fripoliser. Mens Kredittilsynet er av den oppfatning at denne risikoen for overgang til fripoliser må hensyntas i selskapenes risikomodeller, mener departementet at det vil være hensiktsmessig å la kravet om stresstesting gjelde porteføljene slik de er på det tidspunkt stresstesten gjennomføres.

Vi støtter her Finansdepartementets syn. For et livsforsikringselskap vil det første vil det være vanskelig på et gitt tidspunkt å beregne "sannsynligheten for overgang til fripoliser". For pensjonskasser som ikke selv forvalter fripoliser og for kommunale pensjonskasser (og andre kommunale pensjonsordninger) er "overgang til fripoliser" per definisjon ingen risiko. Også for andre pensjonskasser og for livsforsikringselskap er det tvilsomt å legge til grunn en særlig "fripoliserisiko". Det er riktig at pensjonsinnretninger ikke vil ha mulighet til å reprise løpende fripoliser. Dette medfører at renterisiko / durasjonsrisiko for fripolisebestanden vil være meget mer langsiktig enn for en "løpende pensjonsordning". Dette innebærer imidlertid ikke at det foreligger en særskilt risiko i premiebetalende kontrakter for overgang til fripoliser. Dersom ikke annet skulle være særskilt avtalt, vil vilkår for utstedelse av fripoliser – herunder premie for avkastningsgarantien - fastsettes i det fripolisene blir utstedt og vilkårene vil hensynta de langsiktige renteforventninger på det tidspunkt. Det kan i denne sammenheng vises til at andel av overskudd som kan holdes tilbake i institusjonen kan variere (innenfor en grense på 20 %). Forsikringsloven fastlegger videre ikke noe forbud mot å legge inn et element av premie for avkastningsgaranti i administrasjonsreserven, og det er etter vårt syn ikke noe krav om at fripoliser skal utstedes med samme rentegaranti som den ordning de springer ut av dersom det ikke følger av forsikringsavtalen. Stresstester bør derfor gjennomføres med utgangspunkt i gjeldende balanse.

Utarbeidelse og gjennomføring av stresstester vil være ressurskrevende. Etter Pensjonskasseforeningenes syn vil det ikke være formålstjenelig å kreve stresstester gjennomført løpende, men *jevnlig*. Ordlyden i forslaget til tredje ledd i § 2-2 er avvikende fra bestemmelsen første ledd, som krever en løpende måling. Pensjonskasseforeningene støtter denne differensieringen av forpliktelsene etter første og tredje ledd.

Innrapportering til offentlig myndighet bør være avgrenset til en årlig forpliktelse. For det tilfellet at Finansdepartementet måtte ønske at innrapportering til offentlig myndighet skal skje oftere, mener Pensjonskasseforeningene at denne forpliktelsen må differensieres. Konkret vil det da kunne være aktuelt at de største pensjonskassene, eksempelvis med en forvaltningskapital på ti milliarder eller mer, skal innrapportere to ganger årlig. For pensjonskasser som bare har krav om årlig regnskapsavleggelse vil hyppigere stresstesting gi liten mening.

Det vises for øvrig til vår høringsuttalelse av 29. oktober 2006, avgitt i forbindelse med at forslag til ny kapitalforvaltningsforskrift var på høring.

I forbindelse med foreliggende høringsrunde vil vi anmode Finansdepartementet om at ny kapitalforvaltningsforskrift snarest mulig blir vedtatt. Pensjonskassene har et behov for å bli kjent med forskriftens endelige materielle innhold, slik at dette kan implementeres i foretakenes retningslinjer og rutiner. Denne prosessen vil være arbeidskrevende og kan ikke forventes gjennomført uten en rommelig frist for ikrafttredelse.

For Norske Pensjonskassers Forening og De selvstendige kommunale pensjonskasser,

Christer Drevsjø
Advokat